

5-2007

ARCHE

П А Ч А Т А К

5-2007

ARCHE 5 (56)
травень 2007

**Навуковы, навукова-папулярны,
грамадзка-палітычны і літаратурна-
мастацкі часопіс «ARCHE Пачатак»
выдаецца зь верасьня 1998 году
штомесця.**

РЭДАКЦЫЦ:

Валер Булгакаў — галоўны рэдактар
Вольга Калацкая — рэдактар
Алена Казлова — сакратарка рэдакцыі
Сяргей Макарэвіч — распаўсюднік

**ARCHE is a Partner of European Cultural
Journals Network Eurozine
(www.eurozine.com).**

Адрас для допісаў: ARCHE, а/с 3, 220018
Менск-18.

Тэлефон: 8-10-48-22-543-55-58.

E-mail: arche@arche.org.by.

Заснавальнік: Андрэй Дынько.

Выдавец: установа «Рэдакцыя часопісу «Архэ-
Пачатак».

Пасьведчаньне аб дзяржаўнай рэгістрацыі № 530
ад 4.05.2001.

ISSN 1392-9682

Юрыдычны адрас: вул. Нававіленская
24/1А, каб. 2П, 220053 Менск.

Цана дамоўная.

Рэдакцыя не вяртае і не рэцэнзуе рукапісы. Рэдакцыя
рэдагуе матэрыялы, прынятыя да друку.

Часопіс можна замовіць у распаўсюднікаў:

Баранавічы — Руслан Равяка, п/с 13, 225409
Баранавічы-9, тэл. (029) 767-20-37.

Барысаў — Алег Лучына, п/с 714, 222120
Барысаў-1, тэл. (029) 33-99-161.

Віцебск — Барыс Хамайда, тэл. (0212) 34-52-41.

Горадня — Яўген Сьліж, тэл. (029) 788-91-93.

Полацак — Алесь Аркуш, тэл. (0214) 41-85-19.

Гомель — Зьміцер Жалезьнічэнка,
тэл. (029) 533-01-58.

Магілёў — Алесь Асіпцоў,
тэл. (0222) 25-57-85, (029) 625-57-85.

Менск — Сяргей Макарэвіч,
тэл. (029) 505-39-11.

Шукаем распаўсюднікаў зь іншых мясцінаў.

**Падпіска на часопіс «ARCHE Пачатак»
прымаецца ўва ўсіх аддзяленьнях
«Белпошты».**

Падпісана ў друк 7.05.2007.

Выход у сьвет 18.05.2007. Фармат 70x100 у 1/16.
Друк афсэтны. Гарнітура Школьная. Ум. друк. арк. 15,5.
Наклад 700 асобнікаў. Замова

Надрукавана з гатовых дьяпазытываў заказчыка
ў друкарні ТАА «Паліграфт»,
вул. Я. Коласа, 73, 220113 Менск.

У афармленьні першай старонкі вокладкі выкарыстаны
здымак Арцёма Лявы Магілёўскай спэцкамендатуры,
у якой адбывае пакараньне моладзевы актывіст Артур
Фінькевіч. Дызайн Ягора Шумскага.

© «ARCHE Пачатак», 2007

П а д п і с н ы і н д э к с 0 0 3 4 5

ARCHE on-line: <http://arche.bymedia.net>

ЗЬМЕСТ

	5	Як зрабіць з Лукашэнкі Вароніна. Круглы стол
КРЫТЫКА	61	ПЁТРА РУДКОЎСКИ Містычнае маўчаньне пра Беларусь
	66	ПЁТРА САДОЎСКИ Слоўнік пераходнага пэрыяду
	35	ЮРАСЬ ПАЦЮПА Павукі ў слоіку
	43	АЛЕСЬ ПАШКЕВІЧ Пратэстантызм і беларускі нацыяналізм у міжваеннай Польшчы
	47	АЛЯКСЕЙ ПІКУЛІК Ідэалёгія беларускай дзяржавы: функцыяналізм і т'юнінг
ПРЭЗЭНТАЦЫЯ	78	ВІТАЛЬ СІЛІЦКІ Дылемы выбару
	91	ЯНАЎ ПАЛЕСКІ Каталёг беларускага народнага глупства
ГІСТОРЫЯ	78	МАРЫЯ МАРТЫСЕВІЧ Апісаньне ландшафту сучаснай беларускай паэзіі. Картаграфічны этуд
	91	АЛЕГ ЛАТЫШОНАК Мой рэйтынг эўрапейскіх нацыяў на пачатку XXI стагодзьдзя
ЭСЭІСТЫКА	121	АЛЕНА ГАПАВА Пошук сэнсу перанесеных пакут
	129	ДЭЙВІД Р. МАРПЛЗ Ці ёсьць у Беларусі беларусы?
	137	МІКОЛА РАБЧУК Украіна: сутыкненьне цывілізацыяў
	101	ПЭРЫ АНДЭРСАН Расейская «кіраваная дэмакратыя»: Саюз моцнага кулака і вострага розуму
ЛІТАРАТУРА	206	Беларуская сытуацыя — пераадоленьне несупадзеньняў. Гутарка зь перакладчыкам АДАМАМ ПАМОРСКИМ
	211	ЯН МАКСІМЮК Трохі пра жыцьцё і творчасць Тар'ей Вэсаса
	219	ТАР'ЕЙ ВЭСАС Лядовы палац
ПАЛЕМІКА	193	ВОЛЬГА ШПАРАГА, ПЁТРА РУДКОЎСКИ Фрагмэнты абмеркаваньня аналізу Пётры Рудкоўскага «Хто забіў беларускае адраджэньне?»
РЭЦЭНЗІІ	227	УЛАДЗІМЕР БУЛАЎСКИ КаКа, або Каравы каравяк
	230	ПАВАЛ АБРАМОВІЧ Вытрымаць атаку шчасьця
IN MEMORIAM	236	ПЁТРА САДОЎСКИ ...як сама Расія

CONTENTS

	5	How to Turn Lukašenka into Voronin. ARCHE's round table
CRITICISM	61	PIOTRA RUDKOŪSKI Mystical Silence about Belarus
	66	PIOTRA SADOŪSKI A Transition Period Dictionary
	35	JURAŚ PACIUPA Spiders in a Jar
	43	ALEŚ PAŠKIEVIČ Protestantism and Belarusian Nationalism in the Interwar Poland
	47	ALAKSIEJ PIKULIK Belarusian State Ideology: Functionality and Tuning
PRESENTATION	78	VITAL SILICKI Dilemmas of Choice
	91	JANAŪ PALESKI A Catalogue of Belarusian Polular Dumbness
HISTORY	78	MARYJA MARTYSIEVIČ A Mapping Sketch of Modern Belarusian Poetry
	91	ALEH ŁATYŠONAK A Subjective Rating of European Nations at the Dawn of the 21 st Century
ESSAYS	121	ALENA HAPAVA Making Suffering Meaningful
	129	DAVID R. MARPLES Are There Belarusians in Belarus?
	137	MIKOŁA RABČUK Ukraine: a Clash of Civilisations
	101	PERRY ANDERSON Russia's 'Managed Democracy': A Union of the Fist and the Mind
LITERATURE	206	The Belarusian Condition Is About Overcoming Discrepancies. A Conversation with translator ADAM POMORSKI
	211	JAN MAKSIMIUK A Few words about Tarjei Vesaas' Life and Creative Work
	219	TARJEI VESAAS The Ice Palace
DEBATE	193	VOLHA ŠPARAHA, PIOTRA RUDKOŪSKI From the Discussion on <i>Who Killed the Belarusian Revival</i> by Piotra Rudkoŭski (ARCHE 3/2007) at http://www.n-europe.eu
REVIEWS	227	UŁADZIMIER BUŁAŪSKI Meddled Manure
	230	PAWAŁ ABRAMOVIČ To Withstand an Attack of Happiness
IN MEMORIAM	236	PIOTRA SADOŪSKI ...Like Russia Itself